Vazen die geen bloemen willen

Een Kind Zonder Moeder is als Een Vaas Zonder Bloemen,' zong eens een zangeres van het Nederlandstalige lied. Een idiote vergelijking, die suggereert dat zo'n bloemloze vaas zielig en onvolmaakt zou zijn. Dat is quatsch natuurlijk. Aan de vrolijke, kleurige vaas-objecten die de Haagse keramiste Marijke van Os (35) maakt, is niks huilerigs. Gelukkig niet. Wie ze bekijkt glimlacht onmiddellijk. Toch kun je in haar vazen geen bloemen kwijt.

"Eerlijk gezegd doe je me geen plezier met bloemen" bekent Marijke. "Thuis heb ik plankenvol mooie kunstbloemen: die blijven altijd vers."

Marijke van Os exposeert in het Stedelijk Museum tegenover de WC's in het gangetje dat het restaurant met de Nieuwe Vleugel verbindt. Daar bevatten vitrines keramiek of glaswerk, gemaakt door jonge Nederlandse 'toegepaste' kunstenaars. Het leukste object van Van Os is een platgekapt, rose theekopje, waarin een zeilbootje dobbert. Daarbovenuit torent een groenige hemel. Tenminste, dat zag ik erin. Marijke vertelt, dat het eigenlijk een sprieterig boeket-zonder-bloemen is, dat uit een onopvallende vaas opzwiept. Helemaal aan de achterkant zit een olijk lachend negerinnetje-in-badpak verstopt. Met de absurde titel *Een Schip Op Zee-Een Baken in Thee* krijgt het geheel iets van een zorgeloze zonne-vakantiereclame uit de jaren vijftig.

In een andere vitrine staat een vaasvorm – ook zo plat als een dubbeltje – die van onder beschilderd is met bloemen. De bovenste helft is hemelsblauw met een wit wolkje erin. Dit wolkje is trouwens ook de 'halsopening' van de vaas, al is die potdicht. De vaas staat recht overeind op een tafelkleed, dat eveneens gebloemd is en aan het eind schuin 'opwaait'. "Wel wat flauw" denk ik, maar na nog eens goed kijken, zie ik hoe de bloemdecoraties op de vaas zeer geraffineerd in het kleed overgaan.

De maakster: "Ik heb twee linkerhanden. Echte ronde vazen op een schijf draaien, zoals de pottenbakkers dat doen, heb ik nooit gedaan. Elf jaar geleden ben ik op een hobbyclubje gaan kleien, samen met mijn man. Maar na een jaar is die cursus weer voorbij. Toen zei iemand: "Waarom ga je niet eens naar de Vrije Academie in Den Haag?" Heb ik gedaan. Eerst maakte ik net als op de cursus iedere dag keurig zo'n poppetje voor thuis op de schoorsteen. Maar ik werd daar ook beïnvloed, dus ik ging rare dingen maken. Hele grote portretten en abstracte vormen, allemaal gesneden uit kleiplakken. Toen ineens iets heel truttigs: een plat vaasje-met-bloemen. Dat was nou echt leuk, die hield ik zelf. Sindsdien, nu zo'n zes jaar terug, heb ik eigenlijk alleen maar vazen gemaakt."

Keramiste Marijke van Os met een van haar vaasobjecten

FOTO SUZANNA STOK

Als Marijke in haar bloemetjesjurk met de handen in haar zij staat, lijkt ze sprekend op een amphora, een klassieke Griekse vaas met grote oren. Zo'n zwart/blauwe amphora – half vaas, half zelfportret – staat vooraan in de eerste vitrine. In plaats van een hoofd of een bloemboeket is er een ronddraaiende spiraal te zien.

"Zelfportret terwijl je hoofd overloopt?" raad ik plagend.

"Nou nee, ik werk heel rustig. Eerst vormschetsen. Daarna probeer ik kleuren uit. Want als je met glazuur werkt, moet de kleur meteen goed zijn. Dan rol ik met een deegroller – mijn opa was banketbakker – de klei uit tot een plak van drie of vier centimeter dik. Dan snij ik de vorm uit. Als laatste bouw ik er andere lappen aan vast, voor de steun."

Op de buik van een *Antieke Vaas* bungelt een spin, die in het linkeroor een web geweven heeft. Marijke vindt dat deze vaas tot haar beste behoort. Ik niet. "Je werkt soms net zo quasi-kinderachtig als Charlotte Mutsaers in haar schilderijen en ik zie ook wel stripverhaal-invloeden," constateer ik.

"Dat klopt. Ik zeg het niet zo graag, maar als ik niks weet, ga ik gezellig een stapel oude Donald Duck strips doorkijken. Die zijn zo mooi van kleur en uitgesproken helder van vorm. Dan zie je Oom Dagobert thuis met een raar eendeportret aan de muur of met een Griekse vaas op de schoorsteen waarop eendjes achter elkaar rennen. Regelrechte flauwekul, maar het blijft leuk. Dat probeer ik ook in mijn werk, al moet ik uitkijken dat ik al te lollig wil zijn, want dan sla je door, dat weet ik. Maar ja, waarom moet alles in de kunst zo serieus zijn? Dat hoeft toch niet áltijd."

CHRIS REINEWALD

Marijke van Os: ongewone vazen, gang naar de Nieuwe Vleugel (zaal 27) van het Stedelijk Museum, t/m 26 oktober. (Daarna: nieuw werk van de Nederlandse keramisten Eduard Hermans en Michel Kuipers).